

Huvudman

Ljusdals kommun

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Los skola i Ljusdals kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Ljusdals kommun en anmärkning avseende brister rörande beslut om betyg och signering av betygskatalog. Ljusdals kommun ska senast **fredag den 9 augusti 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen genom kopior på betygskatalog för årskurs 9 vårterminen 2024 samt lärarförteckning för samma period.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:2604) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg, dokumentation av betyg och

utformning av betygskatalog avseende årskurs 9. Los skola i Ljusdals kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 26 mars 2024. Som en del av tillsynen har även en intervju med rektorn genomförts den 11 april 2024. Dokumentation har granskats i form av betygskatalog och en förteckning över undervisande personal. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Anmärkning

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna i årskurs 9 och betygskatalogen från höstterminen 2023 avseende dessa elever. En intervju har genomförts med skolans rektor. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation och vilken lärare som ansvarat för undervisningen i respektive ämne under höstterminen 2023. Sex av tio lärare som ansvarat för undervisningen innehar lärarlegitimation. Betygskatalogen förs på papper, en sida för respektive ämne och klass. Av betygskatalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på skolenheten, huvudman och lägeskommun. Vidare framgår elevernas namn, personnummer och klasstillhörighet samt namn och titel på de lärare som varit betygssättande i respektive ämne.

Längst ner på respektive sida i betygskatalogen har den lärare som ansvarat för undervisningen signerat och daterat betygen för samtliga elever i undervisningsgruppen med en egenhändig signatur. I de ämnen där undervisningen bedrivits av icke legitimerade lärare har en legitimerad lärare deltagit i bedömningsprocessen och signerat betygskatalogen tillsammans med de lärare som saknar lärarlegitimation. Betygen är daterade mellan den 14 december och den 18 december 2023.

Undantag från ovanstående finns i ämnena moderna språk, tyska och modersmål, tyska. I ämnet moderna språk, tyska är betyget för en elev daterat den 13 februari 2024 och där har en icke legitimerad lärare signerat betyget tillsammans med skolans rektor. Av intervju med rektorn framkommer att läraren genomfört en prövning med en elev som har tyska som modersmål och att rektorn var den som vid tillfället var bäst lämpad att signera betyget tillsammans med läraren utifrån

rektorns insyn i processen. Av betygs katalogen framgår det inte att betyget är beslutat efter en prövning. I ämnet modersmål, tyska har samma lärare den 15 december 2023 på egen hand signerat ett betyg. Av lärarförteckningen framgår det att den icke legitimerade läraren har en tidsbegränsad anställning.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap. 17 och 18 §§ skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning i (1) modersmål eller (2) som avses i 2 kap. 17 § skollagen. Första stycket gäller bara i de fall läraren bedriver sådan undervisning som avses i samma stycke 1 eller 2 (6 kap. 5 § skolförordningen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123) ska betygs katalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygs katalogen ska föras löpande. Betygs katalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter prövning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i

grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Ljusdals kommuns verksamhet vid Los skola uppfyller författningarnas krav avseende att betyg ska sättas i slutet av varje termin i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen.

Skolinspektionen bedömer dock att det är en brist att inte varje betyg har en signatur. Att undervisande lärare signerat med en signatur för samtliga elever i undervisningsgruppen är inte tillräckligt. Eftersom varje betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en signatur med datering.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att det inte framgår av betygskatalogen att ett betyg i ämnet moderna språk, tyska beslutats efter att eleven gjort en prövning. Vidare är det också en brist att rektorn signerat detta betyg istället för någon av de legitimerade lärarna som finns inom huvudmannens organisation.

Slutligen bedömer Skolinspektionen det som en brist att en icke legitimerad lärare på egen hand signerat och beslutat om betyg i ämnet modersmål, tyska då läraren är anställd med tidsbegränsning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Ljusdals kommuns verksamhet vid Los skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och signering av betygskatalogen. Utredningen visar dock att de lärare som ansvarat för undervisningen har varit de som beslutat om betygen i alla ämnen. Vidare framgår det av betygskatalogen vem som beslutat om respektive betyg även om inte vart och ett av betygen är signerade och daterade. Övriga brister som Skolinspektionen har identifierat har endast rört något enstaka ämne med en lärare som beslutat om betyg för en elev. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Ljusdals kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av utredaren Lisa Naudot. Föredragande i ärendet har varit utredaren Robert Sondell.